د کتاب پیژندنه

د کتاب نوم : د نکریزو پاڼه

شاعر : بازمحمد عابد

خپرندوی : د ناهید کتاب خپرولو موسسه

شمیر : ۵۰۰ ټوکه

د خپریدو نومره : ۹

د خپریدو نیټه : جنوري ۱۹۹ - ۱۳۷۵

د چاپ چارې : دانش خپروندویه ټولنه

د انټیرنیټ په مخ اړو نکی سمسور حبیبي

له عابد نه مې باز ډېر خوښېږي

د ټولو عابدانو په مخ کې دې دیوال وي. زه زموږ د بهیرونو او زموږ د بنډارونو بازمحمد عابد یادوم. ځو ځلې مې ورته ویلي دي چې هلکه بازه ! که نور نومونه درباندې درېدلي دي نو باز خو دې خپل نوم دی او د عابد پر ځای د غزلونو په مقطع کې باز راوله. او بیا له تا نه خو هغه ظالم باز نه جوړوو چې د زرکو او زانو او سپینو کوترو په وینو یې منګولې سرې وي. باز په موسکا کې راته وایي چې نه، زه د عابد نوم نه بدلوم. ځکه چې دا نوم پر ما باندې " چا " ایښی دی.موږ نه پوهیږو چې هغه ښکلی څوک به څوک وي چې باز یې عابد کړی دی. باز سره له دې چې عابد پاتې شوی، بیا یې هم دا ښکلې ګناه هر ځل کړې ده چې د غزل او سندرو په زرکو، زانو او کوترو یې د خپل خیال منګولې سرې کړې دي. د عابد یا په بل عبارت زموږ د بنډارونو او بهیرونو د باز دا ظلم دومره نازنین دی چې انصاف ورته په دوه لاسي سلامونه کوي. زه د باز د ګرانو لوستونکو سره د باز د کتاب په باب نه غږیږم. زه ډېرې خبرې د باز په هکله لرم. باز سره له دې چې د افغانستان د څه کم دوی لسیزې غمیزې نه یې ډېر دردونه اخیستي او د ژوند شپې یې پرې شاعرانه کړې دي. فطرتاً هم شاعر دی د باز یو ورور د روسانو د شوبلې تر زنځیرونو لاندې شهید شوی دی او د بل ورور یوه پښه یې د روسانو په ماین غوځه شوې ده. دا غمیزې او دردونه باز د خپل فطري شاعرانه طبعې په رنګ کې رنګ کړي او غزلیزې کړې دي. باز دا ټولې دردونکې پیښې د تنکي زلمیتوب په تنکیو شیبو کې لیدلې او د خپل تنکي غزل پر اوږو یې را رسولې دي. کله کله د غمونو او دردونو دا بارونه دومره ردانه شي چې د باز د غزلونو پر تنکۍ ملا نه راوړل کیږي. نو خامخا به د ده د زړه پر دمه ځای کې دمه جوړوي. په راتلونکې وخت کې به دا سندریز بارونه په ډېر هنر د غزلونو او سندرو پر اوږو داسې راوړي چې نه یې د غزلونو او سندرو ملاو بماتې شي او نه سندریز بارونه ولویږي. باز لوړ دنګ ، سور او سپین سړی نه دی، بس یو موټی لونګ دی چې د غزل د سږنۍ بالغې پر سینه له زنګیدو سره جوړیږي. سترګې یې د باز غوندې ښکلي دي. کله کله یې سترګې سرې سرې ردې هم پیدا کوي چې د دې لنډۍ د رایادولو او انځورولو هنداري ښکاري:

سترګې دې سرې ردې ردې دي
ردې ردې د ښامارانو سترګې وینه

د نکریزو پاڼه　　　　　　باز محمد عا بد

د ښارمار ذکر راغی. د مارانو او ښامارانو په لیدو به ځینې خلک بوږنیږ ي خو باز هغه شاعر دی چې په هر څه کې ښکلا لټوي. دی په خپل غزل کې ځای ځای د مار هغه هم د " مارې" د ښایست یادونه کوي. باز وایي چې دمار سترګې مې ډېرې خوښې دي. وایي چې د مار میناتوري شوې څرمن کې چې خدای کوم ښایست ځای کړی دی په ډېرو موزونو ښایستونو کې هم نه شته.

هوده د مینې پر اثر نه کوي
د سینې دښته کې مې ماره ګرځي
لړ مې د مینې په هوده کې واخله
روح مې په بین دې لکه ماره تړم
د روح سرود مې ورته بین غږوي
د سینې دښتې ته مې ماره راځي
د روح بین غږومه چیرته ماره لټوم
اوبو غوندې د غره لمن کې ماره لټوم

پورتنۍ له پرتمه ډکه ښکلاپرستي د باز ځانګړنه ده. " له سرو سترګو تر سرو سترګو" په شعر کې یې د ماشومتوب په خاورو او دوړو د سرو سترګو انځور کښلی. په ځوانۍ کې یې د هغو سترګو انځور کښلی چې د ژوند په هینداره کې یې د نظر له لاسه د ارمان تصویر ښوییږي. باز ته د ده د غزل په سر سوګند ورکوو چې د سرو سترګو دا ډول لوبې به پریږدي. عابد دې د تورو او کلماتو سرکش ښامار ته د غزل شپیلۍ وغږوي او د ښایست لعل دې ترې راولجه کړي. باز دې د خیال سترګې د سندرو او غزلونو پر مرغانو سرې کاندي.
موږ څه کم دوی لسیزې غمیزې او تراژیدۍ ځپلي خلک یو خو د غره غوندې دروند انتظار مو د صبر پر اوږو تر دې دمه رارسولی دی.

ستا د راتلو په انتظار انتظار
داسې ولاړ یم لکه غر وي غلي
ستا د وصال روژه په خوله پاتې یم
د یتیمانو خو اختر وي غلي

لکه مخکې چې مو وویل باز فطرتاً د شاعرانه اروا څښتن دی. دی له یوې ورځې نه بلې ته پسې غزلیز کیږي. له هغې ورځې را په دې خوا چې زموږ د ادبي بنډارونو او افغان ادبي بهیر غونډې پیل شوې د باز غزل د څپو د ښایستونو ګلکځونو ته منګولې وغځولې.

حالات لولپه دي خو دا چې باز د وطن ګلورین او غزلیز پسرلي " استاد محمد صدیق پسرلي " د هنر تر سیوري لاندې راروان دی، نو دې لولپه حالاتو ته هم د غزل د ښایست وسله نه رډدي.

سیوری مې په سر د پسرلي ګرځي
شکر د ورېمو د بهیر غړی یم

د باز غزل لکه د ګلاب پاڼه، لکه د پرخې دانه هم ښکلی دی او هم روڼ او بې تکلفه.

په رخسار یې لکه پرخه نه ځایږم
دا رنګینه حادثه مې لکه لمر خوري

باز د یوې شاعرې او مضطربې اروا څښتن دی. ځان لا زړی ورته ښکاري، د شین کیدو او غوړیدو هیله لري. سره له دې چې د غزل غوټۍ یې په غوړیدو دي، خو ویریږي چې ښکلي به مې وغورځوي:

مه مې غورځوه د غورځیدو نه یم
و مې کره شین به شمه زړی یم
مینه غواړم، زړه غواړم له ښکلیو نه
سوال یمه لا هغسې نیمګړی یم

د باز په شخصیت کې مینه، ښکلا پرستي، عاطفه او صمیمیت ټول راټول دي. او دا ټول هغه څه دي چې د شعر روح او وجود ترې جوړیږي. باز د ماشومتوب خاطرې او د ژوند ځینې پیښې لري چې موږ په بار بار اوریدلي دي او بیا یې هم په ادریدو نه مړیږو.د ماشومتوب یوه عاطفي کیسه یې ددې له پاره دلته را اخلم چې د ده په شاعرانه شخصیت او د ده په اوسنیو او راتلونکو شعرونو کې به یې عاطفي اغیز خامخا وي:

" باز ماشوم و. د نورو ماشومانو غوندې د ګوډي پران لوبه خوښه وه. خپل ګوډي پران ته یې د دې له پاره ښیښه یي تار اچولی و چې له ګوډي پرانونو سره د جنګ په وخت کې یې تار پرې نه شي. ګوډي پران یې هوا ته جګ کړی و. ګوډي پران د ورې شاهین په شان حملې کولې، په چل چل یې ښیښه یي تار را کش کاوه. د ګوډي پران ښیښه یي تار یې د بل ماشوم د ګوډي پران پر ځای په آسمان کې د یوې الوتونکې توتکۍ له تنکۍ مرۍ نه راتاو شو. د تار د کشولو سره سم بې سره توتکۍ لاندې راپریوته او د باز په پښو کې ولویده. بازد توتکیو په باب ډېرې کیسې اوریدلې وې، چې دا فقیره مرغۍ ده . د دې مرګ لویه ګناه ده. د باز په سترګو کې اوښکې راغلې. د ښیښه یي تار غوټه یې له لاسه ولویده او ګوډي پران

لکه د وزر ماتي مرغه ورو ورو رالويده او اخر په يوه ونه کې بند شو. باز توتکۍ په کوچنيو لاسونو کې راواخيسته. نور ملګري ماشومان يې هم دهغې په وير کې له ځانه سره ملګري کړل. د باز په سترګو کې اوښکې پنډې وې او نورو ملګرو د ده په سترګو کې غمګينې او وارخطا سترګې ګنډلې وې. باز توتکۍ په کفن کې پټه کړه. کوچنوټې قبر يې ورته جوړ کړ او ماښام کې يې حلوا پسې وايسته. "

دا عاطفه او داسې نورې ډېرې عاطفې د باز په روح کې روانې دي. زه خو فکر کوم چې دا عاطفې او دا تراژيدۍ د باز په غزل او شعر کې لا پوره پخې شوي نه دي. دی به په غزل او شعر کې هغه وخت قيامت کوي چې دا عاطفې، مينې او تراژيدۍ پوخوالي ته ورسوي او خامې ترې پاتې نه شي.

د پسرلي په وخت کې له کليو نه غرونو او شنو ورشوګانو ته کډې ليږدي، نوکله چې د بانډو ميلې ته نيږدې شي، پيغلوټې نجونې له قافلې نه د هوسيو په څير په ترپکو ترپکو مخکې شي. په ترپ کې ميلې ته ځانونه ورسوي. د بانډو جونګړې او څيرونه جارو کړي. اورونه بل کړي او له چينو نه اوبه راوړي. همداسې د باز د شعر قافله ورو ورو روانه ده. د خيال پيغلوټې نجونې يې په غزليزوګامونو د خپل شعر له قافلې نه وړاندې روانې دي چې د ښکلا په ورشو او ميله کې ورته دمه ځای وګوري.

د شيبو شاعرانه کول د شعار دنده ده. باز بايد د ښايست او آرمان توتکۍ د شعر په دم راژوندۍ کړي. د باز د غزل مسرې بايد د هغې شوبلې د زنځيرونو انځور وي چې زموږ شيبې او آرمانونه يې شهيدان کړي دي.

د شهيدو ګلغوټيو جنازې وي

زموږ کلي ته يې غيږ کې باغوان راوړي

د باز په غزل کې ساده ګي او رواني ده. ساده ګي په دې مانا نه چې ګنې شعريت په کې نه شته. زما مطلب دا دی چې بې ځايه او بې مفهومه ابهام، له ښکلا نه ليرې پيچلتيا او تصنع په کې نه شته. د بې مفهومه ابهام هغه پيچومی نه لري چې د لوستونکو او اوريدونکو د ذوق پښې په کې تښاکې شي. ډېرې غزلې يې په لنډ او روان بحر کې دي. د غزلونو مسرې يې هم ډېر ځله له پنځو بيتونو اخوا نه اوړي. د شاعرانه طبعې الوت يې د هغه نه ستړي کيدونکي مرغه غوندې نه دی چې تر ډېره په آسمان کې وګرځي راوګرځي. بس د باز د شاعرانه طبعې الوت د زرکې غوندې لنډ دی او يا کله کله د باز د غوټې په څير تيز او لنډ دی چې په لنډه فاصله کې په يوه غوټه ښکار کوي.

د باز په غزلونو کې د غمیو په څېر تراشلي او ځلیدونکي مسرې ډېرې پیدا کولی شو. که په ډېرو غزلونو کې یې ښکلې او د لوړ شعریت لرونکې مسرې نه وي هم خو له شعریت او شاعرانه مفهوم نه به ډېرې راپریوتې هم نه وي. باز خپل نوي ویل شوي شعرونه موږ ته تل په ویره ویره اوروي. غزلونه یې ډېر ځله زموږ د ځوانو شاعرانو، لیکوالو او کره کتونکو ملګرو هر یو نورالحبیب نثار، مصطفی سالک او حنیف خلیل د ډېرغوځ خو ښکلي نقد (کره کتنې) د ځلوونکو او تراشونکو تیشو له تیرو څوکو تیریږي. ځکه خو د باز په شعرونو کې کمزوري شعرونه لږ موندل کیږي. د باز غزل زموږ د بهیرونو او بنډارونو نور ملګري هم اوري او لولي، خو هغوی لږه ګوزاره ورسره کوي او کله کله یې پر کمزورو مسرو هم سترګې پټوي.

د باز په غزلونو کې یو بل ټکي ته هم اشاره باید وشي چې هغه د سندریز وزن درلودل دي. د دې ډول وزن ځوند په موسیقۍ کې یو په دوه کیدای شي.

څه ښه و چې جانان په تصور کې راته ویلې

راځه کینه دمه شه زوروره چیرته ځې؟

د شر د سوداګرو قافلې بازار ته راغلې

لړوار وکړه د امن پیغمبره چیرته ځې؟

د باز له شعر نه زیات شعریت د ده په ناسته او د ژوند سره په شاعرانه برخورد کې دی. باز لا د خپل زړه کولپ د شعر او غزل په کیلي نه و خلاص کړی چې صوفیانه او رندانه شعرونه به یې لوستل. د خانقاه په تاخ کې به یې ډیوې بلولې، اوږدې شپې به یې په الله هو رڼولې او د خپل پیر په صوفیانه کړۍ کې له ټولو مریدانو کشر مرید و. په غزلیز باګرام کې د افغانستان د اواره او مهاجرو شاعرانو ځینې شوزنده او له درده ډک شعرونه به یې د سپیدې، خپلواکۍ او ځینو نورو خپرونو کې لوستل او د ده پر شاعرانه روح یې سندریزه زلزله ور وسته. د استاد پسرلي د زرکې ترانو یې روح د سترې زرکې په څیر د وطن په سردرد کې وګرځاوه. د استاد شپون د مور ویرنې شهکار شعر په وار وار وژړاوه.

"میلون شپږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمیرلی"

د مور د ویرنې دې نیم بیتي د ده د یاد او احساس پر دښته د وطن یو نیم میلون شهیدان د ع=غاټولو په شان راوټوکول. ده په دې غاټولو کې د خپل شهید ورور انځور لټاوه چې پر سترګو به یې د اوښکو مهر ولګیده او د یوې سلګۍ سره به ترینه ټول لکه په غشو لګیدلي کبلي وتښتیدل. "بس د لمدو ختو لړې اوبه دارو وي"

د شعر د ښاپیرۍ د جادو د شین ښکي طوطي له مښوکې یې کیلي راواخیسته او د خپل زړه کولپ یې پرې خلاص کړ. د نقشبندیه پیر په ځای یې د شعر له پیره نه لاس نیوی وکړ:

تعبیر یې د سندرو د مغان له پیره غواړم
بیګاه راته په خوب کې پرښته وه چې راتله

د خانقاه پر ځای یې په خپل زړه کې د شعر ډیوې ولګولې:

دا چې زه یې سره کمبه کړم، آتشي جمال د چا و؟
ابدي فراق یې راکړ، د یو شپې وصال د چا و؟
زما ختې تمنا د میخانې د جام لرله
خو کوزه یې د جومات کړم، په لمسون کلال د چا و؟
د خستې په ښاریه کې د نیستۍ سودا وه ګرانه
د عابد خودي په تن وه، وایه نور مجال د چا و؟

د باز په غزلیزه شاعرۍ باندې "د نکریزو پاڼه" نوم اینښودل شوی دی. د نکریزو پاڼه په خپل ظاهري شین والي کې د ښایست باطني سره هم لري. د نکریزو پاڼه شاعرانه ذوق ته عجیبې ښکلاوې وریادوي. د ناوې سره لاسونه، د اختر ورځ او یا پر نکریزو ټکور شوي لاسونه. د نکریزو پاڼه دا ټولې ښکلاوې په خپلباطن کې لري. خو دا باطني ښکلاوې هغه وخت ظاهروي چې د نکریزو پاڼه پاڼه په درغنې میده کاندي. د باز د غزلونو ډېر غزلتوري د نکریزو د پاڼو په څیر د حالاتو او کیفیاتو په درغنې میده شوي او د هنر د ناوې لاسونه پرې سره شوي دي.

د باز د شاعرۍ د بنیاد خښته د کابل له درد او د باګرام د تغزل له رنګ نه جوړه شوې ده. خدای (ج) دې باز ته ډېر عمر ورکړي چې د غزلپرستو او شعر پرستو له پاره د سندرو غزلیزه او ښکلې مانۍ ودانه کړي.

چې مې شعور ته راشي شعر راکوي
په لاشعور کې پرښته ساتمه
په مخه مو ژیړې ګلونه
کاروان، پیښور، ناصر باغ نوی کمپ
۱۳۷۵/۹/۲٦
۱٦/۱۲/۱۹۹٦

منګی

قـــدر يې زيات شو چې ستي شو په شرر منګی
ځکه يې پيغلې جينکۍ اوس وړي په سر منګی

له پــښو نه سره پورې وا خلي خوشبويي د جونو
کــلاله ځــرنګ دې جــوړ کــړی په هنر منګی

غوږ يې د زړه درزا ته ايښی وي په ترخ کې د يار
د پټــو زړونـــو بـــا خبـر وي بې خبر منګی

په ډ کيدو کې چې خټ حت په خندا و خنديږي
مظاهره کړي د وصال په مازيـــګر منـــــګی

مـــــور ته به څه بهانه کوې ته لا وړه يې ګلې
چې د اشـــنا سره دې مات کړ په ګودر منګی

عابده کاش چې ته کلال وای جوړول دې منګي
له خپــــلې ختې نه دې جوړ وای د دلبر منګی

د نکریزو پاڼه

باز محمد عا بد

هوش مې د مينې

هوش مې د مينې په لمسون له ليونو پسې ځي
تږی نظر مې ستا د چم کږو کوڅو پسې ځي

زه خو دا ستا د غمه شپه او ورځ لوګی لوګی یم
دا خلک نه پوهيږي هسې سپيلنو پسې ځي

دا دې کوم راز دی د وصال و فراق نه پوهيږم
ګله چې پرخه ستا له مخ نه پلوشو پسې ځي

راته نسيم په غوږ کې وی چې پرې غزل وليکه
د يار خوشبو دې ما سره غږد پردو پسې ځي

شور ګډ شو خلکو وی چې حسن په بازار خرڅيږي
عزيز د مصر د يوسف د اخيستو پسې ځي

دا قافله د ژوند عابده مخ په وړاندې درومي
څومره چې تللي دي راغلي به په تلو پسې ځي

د نکريزو پاڼه

باز محمد عا بد

چې د لیمو نه مې نظر

چــې د لیــمو نه مــې نظر پریوزي
د ښکلــیو قدر مــې په سر پریوزي

ستا د وصال د یـــوې شیبې په بدل
داغ مې د هجر پــــه ځیګر پریوزي

د انتـــــظار پـــر للمو للمو دښتو
تـــور مې اوبه شي له بصر پریوځي

ارمان مې داسې نیمه خوا پاتې شي
لکه چې بـــــې دیدنه لمر پریوزي

تـــه چـــې د کاڼي زړه سینه کې لرې
زمـــــا د آه بـــه څـــه آسر پریوزي

اوس په هجران کې د وصال یادونه
لکه مرهم چې پـــــه پرهر پریوزي

هسې پـــــنا شوې د عابد له سترګو
لکه چې ستـــــوری د سحر پریوزي

باز محمد عابد

چې تصور مې

چې تصور مـــې د صنـــــم ورانيږي
جوړ سلسله د هر ســـــــتم ورانيږي

په دغه بر کلــــي کې خنګه شور دی
ملګرو بــــيا د چــــا حرم ورانيږي

خدای خبر بيا دې په زړه څه تيريږي
چې ستا کوڅه کې مې قدم ورانيږي

عابده داسې ښـــــــاريه کې اوسې
وران خو لا څه چې پکې سم ورانيږي

د غیرت او ننګ

د غیرت او ننګ جـذبه لا د پښتون شته
خـــو یې تن کې لا یـــوه قطره د خون شته

که ماضي په زنـــده ګۍ جړې سرې کړي
امیـــدونه مســـتقبل ته د ژوندون شته

د ظلمت تیارې که شته دی لا خو شپه ده
پسې وار هـــــم د روښانه سباوون شته

که فلک راباندې خـــپلې چارې وکړې
راته زیری د زما د اوښتونـــــه شتـــه

کـــــه د وخت سپیرو موږ سره جلا کړو
دې ټوټې ټـوټې اولس ته پیوستون شته

که منزل ځومره مشکل وي پروا نه شته
حوصله لا لـــــه عـــابد سره د یون شته

د نکریزو پاڼه

باز محمد عا بد

چې دې ښکالو

چې دې ښکالو اوس د قدم نه راځي
خدايږو زما قدم کې دم نـــــه راځي

نسيمه پل دې په سر سترګـــو زمـا
خوشبو دې راوړه خو صنم نه راځـــي

د تخيل په بازار مست ليـــــونـــی
اوس دې کوڅې ته د حـــرم نه راځي

دو مـــــره بـــلـــد د حـادثو سره يم
چې اوښکې هم چيرې په غم نه راځي

د کـــايناتـــــو د وجـــود ښکلا يې
پيرزو دې ولې د کـــــرم نـــــه راځي

هسې ديـــــدن تــــه ليـواله يې ته
عابده ښکلي ستا په چـــم نه راځي

غزل

د فاصلو لرې د مينې له نظر تيريږي
احساس مې وبوږني سلګۍ شي له بصر تيريږي

د لاشعور نه يې شعور ته کډه کړې ده نن
جانان زما د سينې دښت کې په سفر تيريږي

تکل مې کړی دی چې لارې د ګودر ښکلوم
د برې پيغلوټې په دې لار هر ماز يګر تيريږي

د زړه جونګړه ورانوي په يو نظر د جمال
زما قاتل زما په سيمه بې خطر تيريږي

د سباوون زيري د لمر باڼه موسکي کړي
د سپيدې ځرک چې د افق په سم او غر تيريږي

دا چې زه يې سره

دا چې زه يې سره لمبه کړم، آتشي جمال د چا و؟
ابدي فراق يې راکړ، د يوې شپې وصال د چاو؟

زنګيدمه، تاويدمه د پريشانه زلفو ټال کې
اوس چې خاورو کې لغړيږم، ها رنګين خيال د چاو؟

زما خټې تمنا د ميکدې د جام لرله
خو کوزه يې د جومات کړم، په لمسون کلال د چا و؟

د هستۍ په ښاريه کې د نيستۍ سودا وه ګرانه
د عابد خودي په تن وه وايه نور مجال د چاو؟

غزل

پرخه د سحر چې د ازغو په څوکو وزانګي
اوښکې مې ډيوې شي د بڼو په څوکو وزانګي

دا د زړه کنډول به ورته ډک له ارمانونو وړم
يار ته چې د عشق د منارو په څوکو وزانګي

ډک د تخيل د رنګينيو فطرتي غزل
پريږده چې جانان ته د بارخو په څوکو وزانګي

طمعه د عابد لا په زړګي کې هسې طمعه شي
لمر چې د غروب د تورو غرو په څوکو وزانګي.

زما قدم چې

زما قدم چې د وصال تـــر کـــوره ونـــه رسي
د یار ښکلا دې د کمال تـــــر کــوره ونـه رسي

چې پرې زما د امیدونو ستوري ونـــــه بــریښي
د رخسار خط دې د هــــلال تــر کوره ونه رسي

چې بوربنیدلي احساسات مې نیمه خوا پاتې کړي
ستـــا مرتبه دې د جـــلال تـــر کوره ونه رسي

چې دې منګې ما سره لوبو کې مـــات شوی نه وي
ستا سوال زاري دې د کلال تر کـــــوره ونه رسي

ملګرو بڼ کې به ګـــــلونـــــه د غـــزل وکري
د عـــابــــد خیــال که د زوال تر کوره ونه رسي

جلوې وې ستا دحسن

جلوې وې ستـــا د حسن طبيعت يې بوږناوه
ارمـــان چــې زما سترګو د ليدو توان نه لاره

جـــذبه د مينوشي لا خوره نه وه په مخفل کې
ساقي چې به هر کس په سترګو سترګو کې څاره

ستا غم ته يې د زړه کور کې ځای ورکړلو دلبره
پښتون و زمـــا عشق د پښتنو پت يې پاله

((هر څو که د هجران ځينې وصال زرغونه کيږي
دهقـــان د ازل کاش چې دغه تخم نه کاره))*

ما وی ګنــې عـابد يې روان کړی دی توبې ته
زاهد په خلوتـــګاه کې په جـــامونو ونمانځه

* د د حافظ شيرازي د يوه بيت ژباړه

د نکريزو پاڼه

باز محمد عا بد

غزل

((د شفق په حنا سره کړل د فطرت ناوې لاسونه)) *
بیا ساقي ورته تیار کړل د کوثرو ډک جامونه

طلایي وړانګې خورې شوې د اسمان په کنارو کې
طبیعت دی بوربنیدلی د مستۍ وایي رازونه

د ماضي په تورو لارو د روښان سفر منزل دی
مستقبل د حال په ژبه د خوښۍ کړي اوازونه

تخیل چې افاقي شي انسان ووځي له هستۍ نه
د نیستۍ هسې مقام کې یې حاصل شي مقامونه

دی قدرت په کایناتو مهربان دومره عابده
د سپرلي تازه هوا ده پرې تازه شول دماغونه

* پورتنی نیم بیتی د حمزه بابا (رح) دی

زما عشق او ستا

زما عشق او ستــــا ارمان غاړه غړې
لکه وي چــــې ټول جهان غاړه غړې

احســـاسات مې په حالاتو ژړا کاندي
اوښــکې، وینې او چشمان غاړه غړې

دا هم وخت دی چې پر ما باندې تیرېږي
زمــــــا ژوند او ستا هجران غاړه غړې

هــــغه هــــــم راته یادېږي د زړه سره
چې بــــــه سیل ته وو روان غاړه غړې

دې ته هم مې د امید سترګې په لار دي
بیــــا عـــابد شي او جانان غاړه غړې

د نګریزو پاڼه

باز محمد عابد

په تصور چې مې دلبر

په تصور چې مې دلبر خور شي
لکه یلدا کې چې سحر خور شي

چې په ښکلوکو مې نظر خور شي
خاطر مې ستا د زړه پر سر خور شي

پالي زمونږه پال چپه لیدلی
خیر یادوو خو راته شر خور شي

باګرامه * ستا په حسن خیزه سیمه
سروش د شعر راشي اثر خور شي

دیدار دې هسې پر عابد ولګي
لکه پر ستورو چې قمر خور شي

باګرام د پیښور زوړ نوم دی

څځوب د مینې

څځوب د مینـــې مـــې هر دم د زړه له بام پریوځي
لکه چې څاڅکی څاڅکی می، له سوري جام پریوځي

د محبـــــت د ازمـــویـــنې دې دستـور ته ګوره
چې درنې هیلي مې ستا پښو ته له ناکـــام پریوځي

تیـــــارې خو ښې دي د رڼا ترینه امید کیدای شي
پر سپیــــن رخسار چې تاوې زلفې لکه لام پریوځي

داسې مـحفل کـــــې به مینا پیع ګډیدو نه راځي؟!
چې د ساقي د سترګـــو ست په خاص و عام پریوځي

تقسیم د میوو د یچـــــې کیـــــږي د آدم پـــه بچو
پـــــه داســـې حـال کې هم عابد د چا له پام پریوځي

ستړی ستړی

ستړی ستړی ریز مـــریز یم، د ژوندون پـه ګرانه لاره
لکه غــــرږ وي چــــا تـه شوی، د جنون پـه ګرانه لاره

د وجـــود پـه ملکیت مې، د خونریز لښکر قبضه ده
هر احساس زخمي زخمي دی، د بدلون پـه ګرانه لاره

دا منــــزل مـــو ناتمام دی، دغه هیلي سرابي دي
د نایاب سفر پـــه لـــوري، د ګردون پـه ګرانه لاره

قافله د پښتنو ده، د دې دور بــــــې ســـــالاره
یو جرس د نهیلو شي، تل د یون پـه ګـــــرانـه لاره

یو اقرار دی بس عابد ، چې پښتو سره مـــــو کړی
که مشکل وي هم یې پالو ، د پښتون پـه ګرانـه لاره

ګلونه وشینده پسرلیه

ګلونه وشینده پسرلیه لر او بـــــــر پـــه سیمه
غوټۍ غوټۍ په غوړیدو شـــــه د دلبر په سیمه

د نظرونو په تــــــارونـــــــو التفات د مینې
ټوله فضا شي سندریزه د نـــــــظر پـــه سیمه

راځه چې نن د رقیب مخـکې یو له بله زار شو
خور چې زما او ستا د میـــنې شي خبر په سیمه

یوه حـــیا داره پښتـــــــنه وه بې اسرې ملګرو
وه غریو نیولی چې راتـــــــلله د خیبر په سیمه

باز محمد عا بد

د نکریزو پاڼه

لا د عدم په غېږ کې

لا د عدم په غېږ کګې پروت وم چې شرر دې راکړ
کالبوت د مینې ته اشنا د روح وزر دې راکړ

زما معصومې ارزو سترګې لا پرانیستې نه وې
لا مې کتلي درته نه و چې نظر دې راکړ

ما د ساحل په لویه لاره کې ستا لار څارله
د ژوند بېړۍ دې راته کړه سمندر دې راکړ

د زړه پر باغ مې میلمنه شوې د جمال پرښتې
د عشق کعبه دې راته وښوده ثمر دې راکړ

لا د الست په سجدو ومه د نور کعبې ته
لا مې سر نه و پورته کړی چې خبر دې راکړ

د تخیل په رنګینو کې مې غزل غزل شوې
احساس د شعر دې راته کړلو هنر دې راکړ

د نکریزو پاڼه

باز محمد عابد

ستا نه لوګی

ستا نه لوګې ستا له نــــــظره لوګی
لکه چې پرخه شي لــــــه لمره لوګی

نن خو دا تنده مــــاتـــــومه ساقي
توبه مې شه ســــــتا د ساغره لوګی

د جانان غم په ښـــادۍ نه ورکـــــوم
دې عاشورا نه شه اخـــتره لــــوګی

د کوم شپونکي کوډلې اورا خیستی؟
هلتـــــه چــــې وختـو لـه غره لوګی

په کې حمزه غوندې هستـــي او سیده
عابده ځان کړه له خیبره لـــــوګـــی

غزل

ګله چې ستا پر مخ را ښکون خور شي ښکلا خوره شي
زمـــا د زړه د هـــــر ارمـان په تن کې ساه خوره شي

چې د خپل ذات په آيينه کـــــې خپل تصوير وګورم
احساس مې وبوړني پر ذهن مــــــې رڼا خوره شي

ذرې ذرې پــــلـــوشـــــې مستې مستې وځليږي
چـــې د سحر پـــــه افـــق سترګه د سبا خوره شي

د تصور فضا مې ټوله سنـــدريـــــــــزه ښکاري
چې د جانان پر سرکو شونډو مې موسکا خـــوره شي

په يو نظر کتو يې هسې بې هـــــوشـــي خوره کړه
کله جلوه د کوه طور چې په موسى خــــوره شـــي

باز محمد عا بد

غزل

ستا چې لیمو کې نظر غــلی ښکاري
ما ته زما د مینـــې ځـــلی ښکاري

قـــدم قـــدم یې ښکلو مه خاورې
پر دغې لار مې جانان تللـی ښکاري

زه د ساده حسن ســـــاده مئین یم
ساده چې وګوري لا ښکـلی ښکاري

یو ه شیبه چې په کې نـــه وي جانان
خاورې ایرې مې د زړه کلی ښکاري

چې کومې لارې د جانان لارې دي
عابد پر هغې لارې پلی ښــکاري

غزل

ستا انتظار خــــونـــد کــوي
تنده خمار خـــــونـــــد کوي

میــــنه کـــې رقیــــــب منم
ګل ســــــره خـــار خوند کوي

تل پـــــه اضطراب کـــې وي
زړه ناکرار خـــونــــــد کـــوي

وي چـــې منصوري جذبـــــې
ژوند خو په دار خوند کـــــوي

ستـــــا د التـــفات نــــه زار
ګوره نګار خـــــوند کـــوي

تا وې ژوند به وبـــــــا یـــلې
ما وې قیمار خـــوند کــــوي

غزل

پر تخیل چې مې انځور نه شي
هادې زما د سترګو تور نه شي

چې تقدس په لیمو پور نه شي
مئینه مینه خو په زور نه شي

چې مې مزل ستا تر منزله رسي
زما قدم دې په بل لور نه شي

د زړه پر وران کابل مې څه له راځې
په کنډوالو کې آرام نور نه شي

چیرته چې زړونو کې الفت او سیږي
هلته کې ژوند په شر و شور نه شي

عابده څه چې ترینه کډه وکړو
په دې وطن کې کلی کور نه شي

غزل

ستا التفات مې کړي نظر پــــه ځمــکه
باڼه مې لـــګي د نظر پـــــه ځمــکه

چـــې مـــــې سبا آرمان په دار ځړوي
هرګز دې رانه شي ســـحر پـــه ځمکه

اوښکو ثمر به ترینه ثـــــه واخـــلمه
تاسې خو کړی د غم کـــر پـــه ځمکه

روح به مې خاورې ســــــره مینه لري
چې راته خوب راځـــې اکثر په ځمکه

*تر هندوستانه یــې شغلې خورې دي
داسې روښـــــان و لکه لمر په ځمکه

هغه چې تــــــل یـــې تخیل سروش و
اوس اوس اوده شـــو د خیبر په ځمکه

* حمزه بابا یادوم

غزل

جانان مې داسې په ځيګر وي غـــلی
لکه ليمو کې چې نـــظر وي غـــلی

ستا د راتلو پــــه انتــــظار انتظار
داســـې ولاړ يـــم لکه غر وي غلی

خود بـــه منګی دا ستا په سر ماتوي
چــــې ليونی دې په ګورد وي غلی

ستا د وصال روژه په خوله پاتې شوم
د يتيمانـــــو خـــو اختر وي غلی

زما په غم داسې جـانــان وي غـلی
لکه د بر په غم چې لـــر وي غـــلی

غزل

ته خو به لاړ شې ستا تصویر مې له نظر نه ځي
جانانه ستا یاد مې د څریکو له پرهره نه ځي

ما مې د زړه په شش محل د ښکلي نوم لیکلی
په هر ساه کې ځي راځي خو له ځیګره نه ځي

د ګل په غیږه کې اوسیږي خو آرام نه لري
د پرخې مینه ازلي ده چې له لمره نه ځي

موږه د خپل آرمان په څلي باندې ډېر وژړل
خو دا ناسازې لا د وخت له ستمګره نه ځي

اوس نه بنګړي ماتیږي، نه د پیغلو جونو منګي
اوس هغه شور زموږ د کلي له ګودره نه ځي

غزل

ستا له نظره چې نظر اخلم
لکه سپوږمۍ رڼا له لمر اخلم

د دیدن خوند په مازیګر اخلم
د هجر داغ دې په ځیګر اخلم

مست لیونی دې په کوڅه درغلم
ستا د درکاڼي به په سر اخلم

لکه فرهاد ستا په شیرینه مینه
په اجاره دې آشنا غر اخلم

د سباوون د سپیده دم سر سم
د دوران غم په هر سحر اخلم

د غزل توري دې د مخ خالونه
جانانه زه ترینه اثر اخلم

غزل

جانانه ستـــا له مخه نور وریږي
که تجـــــلی د کوه طور وریږي

د زړه پــر للمه مې د وصل باران
څه په مستۍ څه په سرور وریږي

د تاک په ونه یې ستا نوم لیکلی
چې د لیمو نه دې انګور وریږي

دار به د خپلې غاړې هار جوړوم
پر ما اسرار لکه منصور وریږي

غزل

د لمر ډولۍ کې د رڼا ناوې په وینـــــو ســره ده
د بې وسۍ نه توري لړې د مــــا ښـــــام ښکلوم

د ژوند په هر پړاو مې څو ځلې تندی مات شوی
د خپل آرمان د قــــتل جـــــرم له ناکام ښکلوم

زما د څنګ ملــــــګري نـــور زما وجود نه مني
لکه سقراط په افــــتخـــار د زهرو جام ښکلوم

زمــــــا پــــــه بــــرخــــه آزادي لویه ګناه ده منم
لکه د زرکې د ښـــکـــاري خور شوی دام ښکلوم

د پښتونخوا د غرو ســرونه مې په وینو ســره دي
زه هم قاتل یم او مقـــتول یــــمه الـــزام ښکلوم

غزل

غزل غزل شه چې دې ولیکم غـــزل جـــانان
د ښکلا غوټې دې راسپړم ول پـــــه ول جانان

لکه په وریځو کې سپوږمۍ چې پټېپټانی کوي
داســـې لــــه مـــانه پټوي مخ په وربل جانان

زه به د مینې دې معصـــوم آرمان ته څه ووايم
چې رانه غواړي په یـــــوه لحظه څو ځل جانان

زه د خزان او د بـــــهار څــــه منتبار خو نه یم
ما مې په زړه داسې کـــرلـــی لکه ګل جانان

د ښکلیو خوی د غلچکو دی پـام کوئ ملګرو
داسې یې زړه له عابد وړی لکـــــه غـــل جانان

غزل

د زړه هینداره مې هغه مـــاتـــــوي
د ځان تصویر څه په مـــــزه مـــاتـوي

داسې سپرلي سره یو ځـــای مه راځــه
چې مې د بر عمر توبه مـــاتـــــوي

د دیون تندې دو مـــــره واخیــــستمه
چې مې په شین سهار روژه مـــاتـــوي

د ښکلیو یاد د غلچـــکیو پـــــه څیـر
په سپینه ورځ د زړه جنـــــدره مـــاتوي

((کاروان)) د ژوند په سترو سترووو لارو
پـــــه کـــوم حسیـــن پړاو دمه ماتوي؟

مستان یې څـــــښي د مستۍ زور ښیي
د شیخ په ســــر تــــشه کــــوزه ماتوي

باز محمد عا بد

غزل

چې مې جانان د زړه لـــــه تـله وتی
بس تغزل مې له غـــزلــــه وتـــی

د ژوند منزل ته بـــلا لار پـــــرتـــه ده
د روح کـــاروان مـــې له مزله وتی

په کومه لاره بـــه دې لاره ښـــارم؟
اوس چې قدم مې ستا له پـــله وتی

د ګل رخسار د رنګینیو پـــه پسې
د زړه بلبل مې له ګـــوګــله وتی

ستوری د بخت یې پر آسمان ځلیزي
چـــې روغ تندی ستا له درشله وتی

غزل

ډېرې ارزوګانې مې په خوږ زړه کې نیــمګړې شوې
ځوانې حوصلې مې د امید په لار کې ستـــړې شوې

تا چې سوداګر د مرګ په پوله د ژونــــــــد کینول
یوه شومه باداره چې اوبه دې راتــــــه خـــړې شوې

نشته د تقدیس یوه ذره ستــــــا پـــه ناپاک وجود
ستا قلیتي چـــــارې اهـــــــــریمنه پورورې شوې

موږ د سباوون زیـــــــــري ته ټول وجود غوږونه وو
غیږ کې د سحر مــــــو په نصیب د ماښام لړې شوې

ستـــــا د محلونـــــــو نه کوم تپ موږ ته راغلی دی
ستا له لاسه ورانې چې د خوار ولس جونګړې شوې

د نکریزو پاڼه
باز محمد عابد

غزل

یوه سلګۍ مې له اجل نه ستنه کړې په زور
سترګې مې برندې پاتې شوې د جانان په تمه

د زړه پر للمه مې د لګو لښته وکرله
لاس په دعا لکه دهقان یم د باران په تمه

د زړه کوترې مې اولت کړی د عرش په لورې
شیبه شیبه مې انتظار ده د یزدان په تمه

د نهیلو د جرس کړنګ شي د منزل په طرف
کاروان مې لوټ شي لویه لار کې د ځاروان په تمه

غزل

زنده ګي مې ښکلې ډېره په هنر خوري
ليوني يې د در کـــــانې زما سر خوري

په رخسار يې لــــــکه پرخه نه ځايېږم
دا رنګينه حادثه مـــــې لکه لمر خوري

دا معصوم آرمان مـــې څنګه ليونی شو
د وصال په شپه غمـــونه د سحر خوري

څه وجود مې د وطـــن غمونـــو وخوړ
څه چې پاتی دی هغه رانه دلبـــر خوري

غزل

د حسن زور دې لا په ستـــــرګو کې دی
ښکلی انځور دې لا په ستـــرګو کې دی

راته کوي چې د مستـــــانـــــو کیسې
کوم شرابخور دې لا په ستـــرګو کې دی

اوس خو زه هومره بې ادبــــــــه نه یم
ګله ! پیغور دې لا په سترګو کــــې دی

څنګه به نن د بوسې ســـــــوال وکړمه
پرونی پور دې لا په ستـــــرګو کې دی

د دیـــدن تنـــــده م ښن نـــه ماتوي
ساغر نسکور دې لا په سترګو کې دی

غزل

سکنهی مـــانبام یم مازیګر خو نه یم
د پیغلو جونو مست ګودر خو نه یم

چې بې له تا مې سترګې نه غړیږي
ستا پـــــه ککیو کې نظر خو نه یم

چې د جانان په بام دوره دوره شي
زه د کوتــــرو څه لښکر خو نه یم

بې ارادې مــــې چې بانه رپیږي
د چا په لاره کـــــې سفر خو نه یم

څه له تهوتکې او تعویـــزونه کوې
زه د پیریانو څه لښـــــکر خو نه یم

غزل

لکه د درد مـــــې په پرهر کې ويښ شه
د مينې خـــوب شه په نظر کې ويښ شه

چې د رڼا د قافـلې جـــرس شــــــي
د سپيده دم په خير سحر کې ويــــښ شه

لکه شپونکی د ژوند شپيـــــــلۍ غږوي
داسې په نيمه شپه په غر کې ويــــښ شه

د ګلرخانو چې نظـــر مـــاتــــــوي
د سپيلني په خير شرر کــــــې ويښ شه

چې د عـــــمل پـــــه ډګــــر وځليږي
پښتون زلمی شه په سنګر کې ويښ شه

غزل

زړه مې ستا یاد کې دم په دم ښوییږي
پـــــر وچـــــه ځمکه مې قدم ښوییږي

د رقیب نــوم مې چې غزل کې را شي
خدا یږو لـــــه ګــوتو مې قلم ښوییږي

نور به کچـــــکول ورځنې نه جوړوم
چې مې لـــــه لپـــو نه کرم ښوییږي

ښـــــایـــــي د درد به حوصله نه لري
چې لـــــه زخمونو مې مرهم ښوییږي

غزل

ستـــا پـــه نـــظر د نظر تار تړمه
ثـــومـــره اسان په هوا لار تړمه

لړ مې د مينې په هوده کې واخـله
روح مې په بين دې لکه مار تـړمه

نه دې راځي خو د راتلو په تـــمه
غوټې په زړه د انتــــــظار تړمه

که مې مراد په زيـــارتو شي پوره
زه به دسمال پـــــه هر منار تړمه

له زخمي اوښکو نه اميل جوړوم
په جنـــتي غـــــازه زنار تړمه

عابده ته دې خــــاطر مه درنوه
که زه په سر د ګناه بــــــار تړمه

د نکريزو پاڼه

باز محمد عا بد

غزل

که ستا تصویـــــر په هره لاره ګرځي
پـــسې زمـــا د زړه هینداره ګرځي

شپه کې د خیال په تږون ستا په لټون
راســـره ستـــــوري تر سهار ګرځي

هوده د مینې پــــرې اثــــر نه کوي
د سینې دښتې کې مې مـــاره ګرځي

څوک به مې ور د زړګي وټـــــکوي؟
لکه زما څوک بیکراره ګــــرځـــي؟

د کوم حسیــــــن نوم یې پر ډډ لیکلی
کاروان * چــې داسې له چناره ګرځي

* زما خوږ ملګری پیرمحمد ((کاروان))

غزل

لاس او پښې وهمه ستړی ستـــړی یـــم
مینې کې دې هسې اوبـــو وړی یـــم

مه مې غورځوه د غــــورځیـــدو نه یم
ومــــې کـــره شیـــن به شمه زړی یم

مینه غواړم. زړه غواړم له ښکـــلیو نـــه
سوال یـــمه لا هغسې نیــــمګړی یم

مه ویریږه، خوله مې نه شته نه دې خورم
زار نـــه لــــرم، مار نه یمه، پړی یم

ما باندې احسان چې وخته ونـــه کړې
زه مې د ژوندون پر اوږو مـــړی یـــم

سیوری مې پر سر د پسرلي * ګـــرځي
شکر د وږمـــو د بهیر غـــــړی یـــم

* استاد شاعر محمد صدیق پسرلی یادوم

غزل

وتره مې په اوښکو کړه توده ځمکه
غم مې وکرلو په ښوره ځمکه

پام کوه قدم مې په زړګي مه ږده
یبلې پښې ځوک کله ږدي په سره ځمکه

پریږده چې دا وچې شونډې کیږدمه
ستا د رخسارونو په لمده ځمکه

څنګه به یې کر شیرازه کیږي نه !
موږه او به کړې په خوله ځمکه

تا ته به خوږه نشه د مینې شي
بنګ یمه پخیږیم په ترخه ځمکه

غزل

توبه مې وایسته سحر ویـــــریـــــږم
چې له مغرب را خیژي لمـــر ویـــریږم

په شوخ نظر چې راته ونــــــه ګورې
له شوخو سترګو نه اکـــــثر ویریږم

پام چې د نه راتلو یې و نــــه وایې !
ریباره زه لـــــه دې خبــــر ویریږم

لکه شبنم د ګل پـــه پــــاڼــه پاڼه
زه د تـــــودو خــــــې له اثر ویریږم

د زړه زخمي کابل مې نور مه چیړئ
چیـــــرته ناسور نه شي پرهر ویریږم

غزل

بې له تانه ګرانه ډېره ګرانه زنده ګي ده
په مينه مينه وګوره جانانه زنده ګي ده

چې تا مينه راکړې ده، چې ته مې زړه کې اوسې
بس تا پورې تړلې مې آرمانه زنده ګي ده

د زړه پر للمه للمه مې جانانه راوریږه
په دښته د ګلونو له بارانه زنده ګي ده

حسين پړاو دې مخکې قدم په قدم اخله
دمه د يار په کلي شه ((کاروان)) زنده ګي ده

لمر غيږه خلاصه کړې ده ذدرې په کې غځيږي
سحر په مستۍ راغی څه روښانه زنده ګی ده

غزل

ستا په رخسار د غزل تـــــوري ناخي
که د آسمان په لمن ستـــــوري ناخي

آرمان مې ستا لار ته ګوري نــــاخي
د زورور ډول ته کمـــزوري نـــاخي

د جانان یاد مې زړه تــه داسې راځي
لکه له لمر چې ذرې اوري نــــاخي

د تخیل په تال مـــــې زانــــګي
لکه زنځیر چې د ور ښوري نـــاخي

د مینې بــــاد پــــه مازیګر راوله
په مازیګر د چنـــار سیوري ناخي

غزل

نن د آرمان کلي کې شپه تیـــــــروم
ځم د جانان کلي کې شپه تیـــــــروم

د زړه پر للمه به مې وتـــــو کیـــږي
چې د باران کلي کې شپـــــه تـــیروم

له پرښتو سره مې کـــــړې وعـــــده
د لوی آسمان کلي کـــــې شپه تیروم

د ښار لوګو کې مې ســـــاه تنګه شوله
یمــــه روان کــــلي کـــې شپه تیروم

چـــــې تخیل مې د غزل رنګین شي
ځم د ((کاروان)) کلي کې شپه تیروم

غزل

له تندې مرمه خو روژه ســــــاتمه
په خم کې لامبمه توبه ســــــاتمه

يو لاس کې توره بل کې نيــــسم قلم
زه د خوشحال بـــابـــا ورثه ساتمه

په زړه کې لــولــم سيپارې د مينې
په تاخ کې بـــــنده خلاصه ساتمه

چيرته په غم باندې هم نه خڅيـــــږي
ليمه کې اوښکه پـــښتنه ساتـــمه

چې مې شعور ته راشي شعر راکوي
پـــه لاشعور کــــې پرښته ساتمه

غزل

د زړه زخمونه به د زلفو په تار وګنډمه
د نظر سار به د کلي په لار وګنډمه

چې زمانه پرې ګواهي زموږ د مینې وايي
د جانان نوم به په تنه د چنار وګنډمه

څومره به ښه شي چې رنګونه د فطرت شي یو ځای
د لمر ذرې به ګله ستا په رخسار وګنډمه

کسات به زه د خپل قاتل جانان نه څنګه واخلم؟
بس خو جنډه به د آرمان په مزار وګنډمه

سل کاله کیږي یو ظالم په بې رحمۍ شلولی
ځم چې د لراو بر د غرونو پرهار وګنډمه

غزل

د نغمو له ښـــاره ساز و سامان راوړي
تخیل تــــــه مې سندرې جانان راوړي

په ورځ ستـــا د مخ خالونه زړونه یوسي
د شپې ستوري په لمن کې آسمان راوړي

د ښکلوکو خـط و خال وي په کې نغښتی
چې مهار د غـــزلونو ((کاروان)) راوړي

ته د خپـــــل حسن له زوره څه خبر یې؟
چې تـــور زړي درته ګوري آیمان راوړي

د شهیـــد و ګلغـــوټـــیو جنازې وي
زموږ کلي ته یې غیږ کې باغـــوان راوړي

غزل

خیر دی که د ژوند په ژرنده دل شومه
ستـــا ملالو سترګو ته کجل شومه

چـــا بـــــه نثر چـــــا به نظم وی
ستـــا په خوله چې درغلم غزل شومه

څـــومره ښه نازونه شو یو ځای سره
زه چـــــې سیلنی ستا د وربل شومه

یا د کلـــي خلکو وا اورئ مړ مې کړئ
مینه کې که خپل جانان ته غل شومه

راشه چـې مې بې له تانه روژ نه ځي
څو ځـــــــلې میلمه که د اجل شومه

غزل

مـــــازيګر نــه لري ګودر نه لري
زمــــــــوږ کــلی خو اختر نه لري

موږه په دا ســې چم کې ساه اخلو
چې ماښامــــونه يې سحر نه لري

پر ځـای د سرې يې بارود خوړلي
ځمکې مو شاړې شولې کر نه لري

مرګی پر موږه د وير ساندې وايي
د ژونــد نغمې پر موږ باور نه لري

جــــــانانه کله خو راپيښه وکړه
زمــــــا د زړه جونګړه ور نه لري

غزل

لــــه سازه مې د روح یوه نغمه چې راتله
کـــه ستا د نرګسي ګیسو وږمه چې راتله

حـــرم کې مې د زړه چې یو صنم دیره کیده
قـــــدم په قدم مخکې بتکده وه چې راتله

غبار د تصــــور له آیینې مې چې صفا شو
د باد پــــه څیر زما په لور هغه وه چې راتله

ستا نوم مې لا په ژبه باندې نه و پوره شوی
په شونـډو کې د مینې زمزمه وه چې راتله

تعبیر یـــې د سندرو د مغان له پیره غواړم
بیګا راتــه په خوب کې پرښته وه چې راتله

باز محمد عابد

غزل

له کوم ځنګله نه ورته لاره راځي
هره بلا مو چې ترښاره راځي

د زړه پر ځمکه شنه کوي زخمونه
ښکلي له څه رنګين بهاره راځي

لکه چې خپل همزاد مې وموندلو
چې ورک تصوير ته مې هينداره راځي

د روح سرود مې ورته بين غږوي
د سينې دښتې ته م ېماره راځي

د زړه له شوره لا وتلى نه يم
د مينې غزله دې بازاره راځي

غزل

زما د ژونـــــد د حسرتونو تن کې ساه مړه کيږي
لږ يــــــې لاس ونيسئ ډيوه رڼي رڼا مړه کيږي

هـــــواګيــــر زړه مې داسې ولي د نظر په ګاټو
لــــکه ويشتلې مــــرغۍ ځرخي په هوا مړه کيږي

راتــــه يــــو چـــا له ميکدې نه د توبې وويل
ما ويــــل نــــه، نه رنګينه غونډې ګناه مړه کيږي

لـــه خــــاورو پورته شه ملالې پيغلې چيغه وکړه
ميوند خو څه کړې چې لا ټوله پښتونخوا مړه کيږي

خــــدايــــه د کومې ګناه غچ دې رانه دلته اخلې؟
لا مــــې آميــــن په ژبه ګرځي چې دعا مړه کيږي

غزل

لکه د وریــځو غیږ کې لمر نیسم
پـــــــه تصور کې چې دلبر نیسم

دې ماښامونو راته هیڅ را نه کړل
د ښکلیو لار په سپین سحر نیسم

بیـــــګا مې ټوله شپه منتر ویلی
څـــــوک په هوده کې د نظر نیسم

چـــــا رانه زړه لکه د غل وړی دی
ښکلیو کې ګورم څوک اوتر نیسم

چــې صحیفې ورته د مینې راځي
ځـــــم چیرته دا سې پیغمبر نیسم

غزل

د روح بین غوږمه چیرته ماره لټوم
او بو غوندې د غره لمن کې لاره لټوم

د باد په څیر چې ښکته پورته ګرځم لالهانده
تصویر له چا نه ورک یمه هینداره لټوم

چې زړونه تخنوي داسې نغمې درځني غواړم
تارونو کې دې هغه تار ستاره لټوم

اول به مې د زړه په دریڅو کې راپیدا شي
که نه شو بیا به ستوري په کراره لټوم

سرونه به ډېر ګرځي خو چې زه پسې ګرځېږم
یو سر چې سلسله یې ځي تر داره لټوم

غزل

د زړه ګـــــریوان ته داسې اچوي نظر لاسونه
لــــــکه د وریځو لمن وڅیري د لمر لاسونه

زه بــــــه یې هم د امتیانو صف کې ودریږم
که مې پر سر کیږدي د مینې پیغمبر لاسونه

خدایــــــه د نور باران شیبه شیبه راووروه
بدرنګې شپې پر مرۍ ایښي د سحر لاسونه

د بې وســـــۍ مې جوړې پته تا ته نه لګیږي
ته چې ښــــــیرو غځوې هر مازیګر لاسونه

زموږ په کـــلي کې د وینو د غـچ زیري کیږي
د هر دریم ســـــړي په وینو وي اکثر لاسونه

غزل

لیمو نه چې بهر شولې نظره چیرته ځې؟
له غرونو چې پناه شوې ښکلیه لمره چیرته ځې؟

څه رخه دې مئینو سره کیږي او که څنګه
ماښام ته چې نیږدې شوې مازیګره چیرته ځې؟

د زړه پر للمه دښته مې یو څوک خو راززغون کړه
ایسار شه پسرلیه مروره چیرته ځې؟

څه ښه وو چې جانان په تصور کې راته ویلې
راځه کینه دمه شه زوروره چیرته ځې؟

د شر د سوداګرو قافلې بازار ته راغله
لړوار وکړه د امن پیغمبره چیرته ځې؟

غزل

ورانې مې کړې لاس کې د تلي کرښې
مه جوړوه مـــــــاته په تندي کرښې

ښايي چې تصــــوير به جوړوي د چا
کاږي چې پـــــر ځمکه ليوني کرښې

زړه کـــــې زمـــا لارې تيروي ګله !
ستا په مخ چې راکاږي ازغي کرښې

پاڼه مې د ژونـــد پخپله توره کړه
هسې وايــــــم دا دي ازلي کرښې

غزل

صنم مې زړه ته ځي راځي هردم په هـــــــره ورځ
پو ښتنه خو د ګل کـــــوي شبنم پـــــه هره ورځ

هم هغه څو شېبې مې د ژوندون د خوشحالۍ وې
جـــانـــان چـــې راته راوړي نوی غم په هره ورځ

دا خلک خــــو ړانده نه دي چې ورته ښکارېږي
که څو مو پـــــه ســـــرونو ږدي قدم په هره ورځ

دا څوک دي چې زخمونه پر موږ پلوري له پخوا نه
دا څوک دي رانه یوســـــي چې مرهم په هره ورځ

د نکریزو پاڼه　　　　باز محمد عا بد

غزل

د ښکلیو اننګوتــــــــه مـــې نظر غځوي لاس
سپوږمۍ د څوارلسمې تـــــه خو لمر غځوي لاس

اوس ګورو به چې چـــــــا ده د قسمت لوبه ګټلې
د مینې پیغمبر د چا پــــــه ســــــر غځوي لاس؟

د کوم مئین په قتل پسې ووته لـــــه کـــــــوره
په ناز په کرشمه لکه خنـــجر غـــځـــــوي لاس

د چا د ګریوان تار تار یــــــــې په ګوتو کې نیولی
دا شوخې شیوه ګـــــــــرې خو اکثر غځوي لاس

که خدای کول جانان به مې لاسونو کې لاس راکړي
خلک وایــــــي چـــې اختر کې مرور غځوي لاس

غزل

يو څوک خو مې يو ځل د زړه په لار راواړه
خدايه په مئين زړه مې پرهار راواړه

ښکلي دې په ځمکه داسې ګرځي لکه ستوري
يو څو خو پرې د مينې په مدار راواړه

ساقي د ميکدې نه دې نن تش لاسونه نه ځم
په لپو لپو سترګو کې خمار راواړه

هينداره مې د زړه ورپسې ورکه ګرځي
تصوير پرې د کوم ښکلې پرې وار راواړه

چې غږ د ستار نه خيژي د څڼو څو تارونه
جانانه لږ په څانګه د چنار راواړه

غزل

تارونه دې د زلفو په رخسار وزنګوه
پر غاړه مې لاسونه لکه هار وزنګوه

یو چا رانه جامونه د نظر وتښتول
بنګي آشنا په بنګو مې خمار وزنګوه

د وړانګو په مهار کې د رڼا ((کاروانه)) راشه
حسین سهار د کلي په چنار وزنګوه

جانانه هنګامه د مینې ورځ په ورځ سړېږي
یو سر خو چیرته نن سبا په دار وزنګوه

موسکا دې سندریزه کړه د ذوق پرښتې راشه
دردونه مې نغمه کې د ستار وزنګوه

غزل

ښکلی شه، له خپل ښایست نه ښکلی شه
نن خو د غماز د سترګو خلی شه

زه ورنه په سترګو کې څه وغواړم
دی راته غوسه شي وایي، غلی شه !

ما د خپل بهیر سره ملګری کړه
وخته ! لږ خو ماته پښه نیولی شه

زړکې یې امنو ته راغلي دي
بازه د وطن غرونو کې غلی شه

بیا به تصویر د کوم یو ښکلي راوړي
د زړه له کوره مې هینداره وځي

موره د میني دنیا هم ولیده
د کار سړي په کې له کاره وځي

غزل

بیا څوک مئین د هوش له ښاره وځي
د لیـــــونـــــو په ورکه لاره وځي

نغمې د مینـــــې لـــــه ستار وځي
که د درد څړیکه له پـــــرهاره وځي

دلته د مینې لیـــونـــــي اوسیږي
دلته هر ستوری له مـــــداره وځي

له چا نه ښکلی جـــانان مخ اړوي؟
که د پاړو له هـــــودې ماره وځي

ماشومتوب

راته یادیږي هغه تیر وختونه
چې په غرمو به ګرځیدم، ګرځیدم
ستا په کوڅه کې به د چاله ویرې
لکه د پاڼې رپیدم، رپیدم

چې یېلې پښې به مې په ځمکه سرې شوې
پنا مې وړه ستا د دیوال سیوري ته
ستا د دیوال خوشبو به داسې مست کړم
لکه د ګلو د شمال سیوري ته

په لوږه تنده باندې نه پوهیدم
نه به غرمه نه مازیګر مې لیدو
ستا په لټون پسې به زه جانانه
ګرځیدم څو پورې چې لمر مې لیدو

خو

خو اوس د داسې وخت پنجو کې ګیر یم
چې مې په ګرانه تن ته ساه راځي
جانانه ستا په غم به څه وژاړم
چې په خپل ځان باندې ژړا راځي

غزل

له سرو سترګو تر سرو سترګو
پرون چې ما په آيينه کې کتل
راته کيسې د ماشومتوب ياديدې
زه به په چيغو چيغو کورته راغلم
مورجانې زه به ستا و لورته راغلم
زما به سترګې وې له خاوره ډکې
هم به مې سر و له ګردونه ډک
تا به نارې کړې چې قربان دې شمه
بيا دې له چا پره شوخې کړې ده
تا به د خپل پوړنې پيڅکې باندې
زما له سترګو خاورې پاکې کړلې
هم به زما له سره ټول ګردونه تا وڅنډل
راته به ستغې سپورې تا وکړلې
چې مخ او سر به دې راومينځلو
زما به سترګې تکې سرې ښکاريدې
تا به مې سترګې راته تورې کړلې

***

خونن چې بيا زما په سترګو کې د چا له غمه
و وينو سيند بهيده
ما آيينې ته کتل
زما تصوير په آيينه کې زنګيده، زنګيده
ما ويل چې اوس به له هينداره نه راوښوييږي
تا راته څه په عاجزۍ وويل:
((زويه لوګې دې شمه ودې ګرځم

نوره د سرو سترګو دا لوبه پریږده))

قطعات

سپرلیه هغه به زمونږ د خوارو کلی وي چې
ګلونه ټول په وینو سره وي او بل رنګ نه کوي
دا زمانه لکه چې نور زمونږ وجود نه مني
عجیبه نه ده چې احساس مو لا غورځنګ نه کوي

***

وخت به مونږ ته څنګه ګلورینه فضا جوړه کړي
غږ د پسرلي خو له ورایه خزان وخاندي
لا د ګلغوټیو ستوني ډک دي له باروتو نه
تا ته به په کومه خوله سپرلیه ګلان وخاندي

***

پام کوه سپرلیه چې زمونږ کلي ته رانه شې
ته به د باروتو دې وطن ته څه تحفه راوړې
اوس زمونږ د کلي چنارونه ځالې نه لري
ته به د بلبل د غم نوا ته څه نغمه راوړې

***

دلته د وخت د نابلدو خلکو خوا کې اوسو
دلته کې مونږه ساه په بیه اخلو ژوند تیروو
دلته زمونږ احساس بندي دی څه ویلی نه شو
ترخې خبرې د هر چا لکه د قند تیروو

***

څنګه ژر مې د آرمان قاتل جوړیږي
محتسبه لا مې هغسې ځواني ده
د ښار مشره ستا د امن ښاریه کې
هر څه ګران د سرونو ارزاني ده

***

پر سپین رخسار چې زلفې لام ولګي
لکه روژه کې چې ماښام ولګي
د تن رګونه مې موسکي موسکي شي
غږ چې په غوږ زما د جام ولګي

***

لمر چې د غروب په غرغره شي راته وخاندي
جوړه طبیعت کې نظاره شي راته وخاندي
سترګو د جانان که د مغلو خصلت غوره کړ
مینه پښتنه یې تاتره شي راته وخاندي

***

د انتظار په تریخ نظر کې مې لا
د امیدونو څه خواږه پاتې دي
وخته رفتار کې دې کرار راوله
ستا له منزله پښتانه پاتې دي